VISŲ ŠALIŲ PROLETARAI, VIENYKITĖS!

TAIKUS ATOMAS

IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS PARTINIO, LKJS, PROFSĄJUNGOS KOMITETŲ IR ADMINISTRACIJOS ORGANAS

Laikraštis įkurtas 1988 m. birželio 28 d. ✱ Nr. 16 (16) ✱ 1988 m. lapkričio 23 d. ✱ Trečiadienis ✱ Kaina 1 kap.

VYKDOMA KONTROLĖ

Ignalinos atominės elektrinės apsaugos kontrolė vykdoma darbo apsaugos ir saugumo technikos skyriaus operatyvinės grupės distanciniu budu, naudojant automatines radiacinės kontrolės sistemas, AKRB „Gorbač", o taip pat autonominiais ir permetamais dozimetriniais prietaisais.

Informacija iš AKRB „Gorbač" sistemos skaitiklių pirmojo ir antrojo blokų persiunčiama į centrinį radiacinės kontrolės pultą, patalpa 261, blokas D-1.

Sistema padeda kontroliuoti spinduliavimo stiprumą skaitiklių esamose vietose, radioaktyvių aerozolių ir dujų kiekį gamybinėse patalpose, aktyvumą aplinkos pagrindiniuose technologiniuose kontūruose, oro aktyvumą, kuris išmetamas per anukštuminį Ignalinos atominės elektrinės kaminą, išmetamo į Drūkšių ežerą techninio vandens po atšaldymo, aktyvumą.

Skaitiklių daviniai surenkami automatiškai, kuriuos teikia mikro-ESM DVK-2 ir parodomi spalvotų displėjų ekranuose.

Esant padidintam nustatytam slenksčiui, įsijungia garsinė ir šviesos signalizacija pulte ir kontrolės vietoje. Mikro-ESM, spalvoti displėjai ir programinis aprūpinimas — tai dalis rengiamos ir įdiegiamos pirmą kartą TSRS ASU-KRB, kuri įgaus logišką pravedamų šiuo metu darbų įdiegimo užbaigimą 1991 metais, kuriant automatinę supamos aplinkos kontrolės sistemą.

Automatinės kontrolės sistemą įgyvendina aukštos kvalifikacijos specialistai. Radiacinės apsaugos pamainos personalas — 4 žmonės, darbo dienomis dieninės pamainos sudėtis sustiprinama dozimetristų grupe — 4—5 žmonių, kurie tikrina leidimus paskyroms, teritorijos ir elektrinės patalpų radiacinį stovį, kontroliuoja autotransporto išvažiavimą iš teritorijos.

V. RODIONOVAS

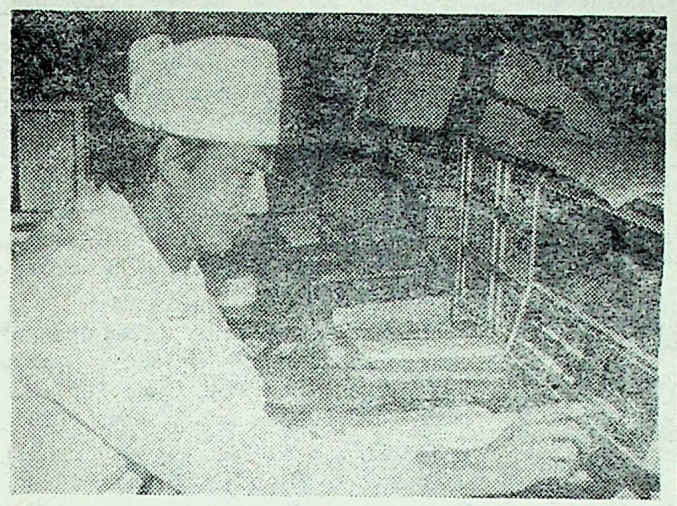

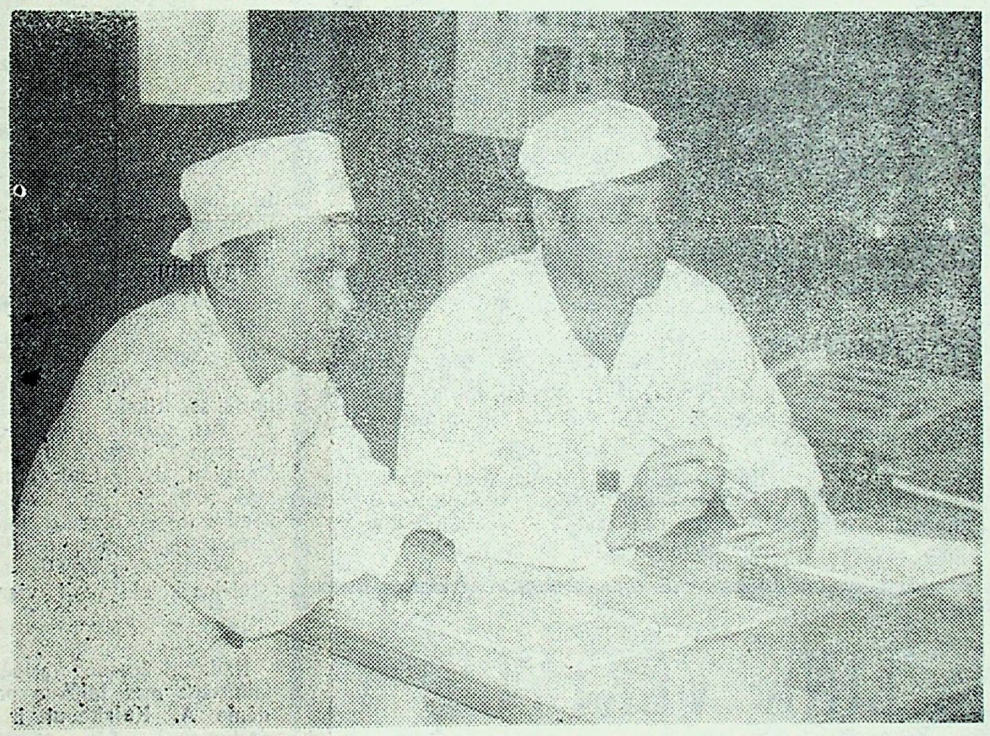

Nuotraukose: pamainos pasikeitimo metu: penktosios ir pirmosios pamainų viršininkai V. Rodionovas ir A. Judinas, budintis penktosios pamainos elektrošaltkalvis A. Tiurinas.

A. Karasiovo nuotr.

✦ Trečiadienį, lapkričio 16 d., įvyko XIII rajoninė partkonferencija. Rajono partijos komiteto pirmuoju sekretoriumi išrinktas G. Masiulis, antroju — A. Švirinas, rajono komiteto sekretoriumi — S. Ščiurova. Rajono partijos komiteto sudėtyje 12 IAE darbuotojų.

Po tris žmones — revizijos komisijos sudėtyje ir kandidatais į rajono komiteto narius, esant bendram 78 žmonių partijos komiteto narių skaičiui.

✦ Konferencija rajono partijos komitetui pasiūlė peržiūrėti Sniečkaus gyventojų pasiūlymą dėl laikraščių „Energetikas" ir „Taikus atomas" apjungimo ir perduoti klausimą Lietuvos KP CK.

Antrasis energijos blokas dirba stabiliai, vidutinis apkrovimas — 1250 MW.

Lapkričio mėnesio elektros energijos gamybos planas sumažintas 580 mln. kWh ir sudaro 500 mln. kWh. Tai leidžia, normaliai dirbant blokui, įvykdyti lapkričio mėnesio ir augančiais skaičiais vienuolikos mėnesių planus.

Pirmasis energijos blokas remontuojamas vidutinio remonto būdu. Užbaigtas pirmasis tarpžinybinis GAA kompleksinės programos išbandymo pirmasis etapas, pasilieka antrasis etapas, kuriame numatyti galingumo išbandymai.

Blokas pradės dirbti pašalinus VSPK ir LTSR VRM gaisrininkų pastabas.

* * *

Lapkričio 14—20 dienomis išmetamos į atmosferą radioaktyvios medžiagos svyravo leistinomis normomis: inertinės radioaktyvios dujos nuo 0,6 proc. iki 4 proc.; ilgaamžiai radionuklidai nuo 0,03 proc. iki 0,28 proc.; 131 jodas nuo 0,7 proc. iki 16 proc.

Gama spindulių dozės stiprumas Sniečkuje 9—11 mikro R/h.

* * *

Bendrame DKT ir profsąjungos posėdyje, kuris įvyko lapkričio 18 d. nusprendė gyvenamąjį plotą tarp IAE ir VSV IV ketvirtyje paskirstyti griežtai — 60 proc. IAE, 40 proc. — VSV, išskyrus namą Nr. 34, kurį statė SMT-3 jėgomis, 85 proc. jo gyvenamojo ploto atiduodama VSV.

Susirinkusiems pravesta informacija, kad šiandienai eilė butams gauti elektrinėje sudaro 1225 žmonės. 1989 m. gyvenamojo ploto statybai AEM išskyrė 15 mln. rub. anksčiau ši suma sudarė vidutiniškai 24 mln. rub. į metus. Mieste liko pastatyti 31 proc. gyvenamojo ploto pagal projektą.

Priimtas teigiamas DKT ir administracijos sprendimas dėl aprūpinmo užregstruotų, turinčių elektrinės kooperatyvų Nuostatus, užsakymams.

* * *

Ketvirtadienį, lapkričio 17 d. įvykusiame IAE konferencijų salėje darbuotojų mitinge, palaikė Vilniaus XXII rajoninės partkonferencijos rezoliucijas dėl lietuvių, rusų ir lenkų kalbų statuso. Pasirašytą partinio komiteto, profsąjungos ir komjaunimo komitetų ir DKT Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos sesijai (kopijos Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos deputatei O. Chusainovai ir „Sovetskaja Litva") pasiuntė palaikymo telegramą. 6 žmonės iš dalyvavusių mitinge, išreiškė nuomonę prieš. Analogišką telegramą pasiuntė tais pačiais adresais „Vienybės" grupė.

ĮVAIRIŲ JONIZUOJANČIŲ ŠALTINIŲ GYVENTOJŲ APŠVITINIMO LYGIS

Supamos aplinkos radioaktyvus užteršimas branduolinio ciklo įmonių darbo rezultate nėra vienintelis radiacinio poveikio žmogui šaltinis.

Pravedant įvairaus tipo nuostolių įvertinimą dėl visų radiacinio poveikio rūšių būtina turėti kiekvieną informaciją apie gyventojų apšvitinimo lygį dėl skleidžiančių jonizuojančius spindulius šaltinių, nesurištų su branduolinės energijos įmonių darbu. Išnagrinėsime šiuos šaltinius ir spinduliavimo rūšis.

Pacientų apšvitinimas rentgeno — ir radiodiagnostika.

Globalinlai radioaktyvios iškritos dėl atliekamų branduolinių bandumų formuoja aktyvią dozę vidaus (stroncis — 90, cezis — 137) ir išorės sąskaita, pagrinde cezis — 137, spinduliuojančių šaltinių.

Technogeninis radiacinis spinduliavimas natūralių radionuklidų, kuris, pagrinde, susiformuoja naudojant statybines medžiagas mineralinės kilmės (namų statyboje), o taip pat mineralinių trąšų sąskaita, turinčių padidintą kiekį natūralių radionuklidų uraninės ir torinės kilmės. Lygiagrečiai su tuo, technologiniam spinduliavimui priskiriami natūralūs radionuklidai (radis — 226, radis — 228, toris — 232, polonis — 210, švinas — 210, kalis — 40), užsilaikančių šiluminių elektrinių išmetalų medžiagose, iškasamo kuro degimo rezultate, dalinai anglies.

Pagrindinė apšvitinimo dozė technogeninio radiacinio fono sąlygoja statybinėmis medžiagomis. Esant patalpose gaunamas vidinis ir išorinis papildomas apšvitinimas. Gama spindulių dozės stiprumas plytiniuose ir betoniniuose pastatuose, kurių medžiagos, pagrinde, turi chlorinius kiekius natūralių radionuklidų, kurie sudaro 5—7 mikroR/val., mediniuose — 6 mikroR/val. Kuo storesnės patalpų sienos, tuo labiau jos saugo nuo išorinio spinduliavimo natūralaus fono komponentais, tačiau kartu didelę vidaus spinduliavimo dozę sukelia patalpos viduje, natūralių radionuklidų sąskaita, esamų statybinėse medžiagose. Rezultate, vidaus spinduliavimo dozė atviroje vietoje mažesnė maždaug po 1/3 — 1,5 dozės žmogaus vidaus spinduliavimo praleidžiančio žymią laiko dalį plytinėse patalpose.

Natūralus radiacinis spinduliavimas formuojasi, dažniausiai, iš natūralaus spinduliavimo ir natūralių radionuklidų gama spinduliavimo, kurie yra kalnų uolienose ir dirvoje.

Aplink žemės rutulį, kaip žinoma, yra dvi radiacinės juostos. Viena yra pusiaujo dalyje, kita pusiaujo šiaurės ir pietų dalyje 30°—60°. Kiekvienus metus žmogaus audiniai spindulių dozę iš kosmoso virš jūros lygio, pagal NKRZ gauna 27 mberų, virš jūros lygio gaunama dozė yra maža, tačiau, ji greitai auga priklausomai nuo aukščio ir įgauna maksimumą 10—20 km. aukštyje.

Radionuklidų koncentracija dirvoje nustatoma, dažniausiai, kalnų dirvą sudarančių uolienų radioaktyvumu ir dirvos susidarymo procesų charakteriu. Jie priklauso nuo dirvos tipo ir kt. Mažiausiai turtingos yra smėlėtos dirvos, labiausiai turtingos — molinės.

Pagrindinis faktorius, kuris nustato atmosferos radioaktyvinį spinduliavimą — rodonas — 222. Jo šaltinis yra radis — 226, esamas dirvoje ir kalnų uolienose. Didžiausią įtaką radžio koncentracijai dirvos ore turi užšalimas arba stiprus dirvos paviršiaus sudrėkinimas, apsunkinantis dujų pasikeitimą tarp jos ir atmosferos o taip pat atmosferos slėgio pasikeitimai. Todėl tirpstant sniegui ir susiformavus ledui iš dirvos rodono — 222 išsiskyrimas sumažėja. Ko pasekoje, natūralus spinduliavimas konkrečios vietovės, esamos konkrečios matavimo vietos, priklauso nuo dirvos sandaros ir sudėties, esamų uolienų; nuo aukščio virš jūros lygio, nuo metų laiko, nuo saulės insoliacijos kiekio.

Radiacinės apsaugos normos NRB-76/87, patvirtintos TSRS Vyriausiojo valstybinio sanitarinio gydytojo G. Chliabičiaus 1987 m. 05. 26, Nr. 4392—87 nenormuoja dozės, sąlygoja natūralių spinduliavimo fonu.

Sniečkaus gyvenvietėje ir 30 km. spinduliu stebimoje zonoje iki paleidžiant eksploatacijai Ignalinos atominę elektrinę ekspozicinės gama dozės stiprumas 1 m aukštyje virš žemės paviršiaus, buvo užregistruota 6,5—11,0 mikroR/val. Šiuo metu ekspozicinis gama dozės stiprumas 1 m. aukštyje virš žemės paviršiaus pagal MSD-136 SES laboratorijos davinius — registruojamas 6,0—12,5 mikroR/val.

G. DOBYSAS
MSD-136 SES sanitarinis gydytojas spec. higienai

SOCIOLOGINIŲ TYRIMŲ PĖDSAKAIS

SAVIVALDA : VYSTYMOSI KELIAI

Šią vasarą elektrinėje dirbo sociologų grupė iš Obninsko AEI. Tyrimų tema — „Gamybinis demokratizavimas AE darbo kolektyvuose". Pagalba specialių, pakankamai plačių anketų klausimais sociologai apklausė grupę ekspertų (įvairaus rango vadovus) ir darbininkų.

Sociologų grupės vadovas, filosofinių mokslų kandidatė N. Sauškina pasiūlė tyrimų duomenis pateikti skaitytojams kai kuriomis temomis: savivalda, visuomenės nuomonė, darbo kolektyvo taryba.

Pradėsime paeiliui.

Sociologų darbas buvo nukreiptas į atitinkamą žmonių požiūrį demokratizavimo procesui. Tai buvo aiškinama per demokratizavimo būtinybę, kaip demokratizavimą supranta žmogus, kokią prielaidą jis mato jos pagilinimui, kas jai trukdo.

Daugelis apklaustųjų pripažįsta demokratizavimo būtinumą kaip persitvarkymo būtiną sąlygą. Tačiau išžiūrimas ir nesupratimas būtino savo asmeninio indėlio persitvarkymo likimui. Remiantis tyrimo rezultatais, matome: kolektyve vyrauja nuomonė, kad persitvarkymas turi prasidėti iš viršaus, jį turi kažkas organizuoti, aprūpinti (68 procentai apklaustųjų — pradžioje už vadovų persitvarkymą). Esant tokiai pozicijai, sunku tikėtis, kad kiekvienas asmeniniu įnašu palaikys persitvarkymą.

Tyrimų metu nustatyta atitinkamas prieštaravimų dėl demokratizavimo vertinimas, savivaldos supratimu, vadovų ir darbininkų tarpe. Apie tai kalba tas faktas, kad už demokratizavimo būtinumą pasisakė 44 procentai vadovų ir 92 procentai darbininkų. Darbininkai, matyt, todėl reiškia didelį susidomėjimą, nes jie kažkiek atstumti nuo demokratizavimo proceso. Tai paaiškinama ir tuo, kad darbininkai, sprendžiant pagal apklaustuosius, radikalesni savivaldos varianto šalininkai. Jie galvoja, kad savivaldą reikia pavesti paskutinei, sprendžiančiai instancijai.

Vadovaujančių tarpe pozicija tokia, kad savivalda turi turėti pasitarimo balso teisę, o paskutinį žodį taria administracija.

Situacija sudėtinga, tačiau stebėtis nereikia. Ji atspindi bendrą demokratizavimo prišingybių padėtį šalyje. Ekonominė reforma buksuoja, o politinės sistemos reforma, kuri turi eiti kartu su ja, vis didina tempus. Be to, demokratizavimas įvairiai paliečia įvairių socialinių grupių interesus. Čia nuomonių vienybės nėra.

Tyrimai rodo, ir tai patvirtinama praktikoje, kad kuo žemesnis vadovaujamas lygis, tuo didesnė galimybė darbininko savivaldai. Tai yra, darbininkai gali sudaryti realų poveikį savo pirminėje organizacijoje. Cecho lygyje jo galimybės sumažėja, o įmonės lygyje ir visai nezymios.

Tokia padėtis charakteringa visiems cechams. Tai reiškia, kad susiklostęs vadovavimo stilius padaliniuose vienatipis ir mažai kuo skiriasi. Išvada teisinga ir kitoms AE (patvirtiname tyrimais).

Nustatyta, kad per visas visuomenines organizacijas realiai dalyvauja savivaldoje (butent dalyvauja) 12 procentų apklaustų darbininkų. Tai — savivaldos kolektyvas, kuriuo mes disponuojame. Yra ir socialinis savivaldos rezervas: 84 procentai apklaustųjų darbininkų norėtų dirbti visuomeninį darbą, ir tai — jauni žmonės, iki 30 metų amžiaus, turintys gerą bendrąjį pasiruošimą (aktyve, pagrinde, žmonės 40—45 metų, turintys 5—6 kategoriją). Tokiu būdu, elektrinėje yra atitinkamos galimybės socialinės bazės savivaldos plėtimui. Kad panaudoti šiuos asmeninius žmonių siekius, reikalinga organizacinė jėga. Visuomeniniame darbe sukaupta didelė neigiama praktika: žemas efektyvumas, realios įtakos menkavertiškumas ir t. t. Šiandienos rezultate, jei ITD ir tarnautojams užtenka kontrolės, tai darbininką reikia sudominti, duoti jam konkrečią užduotį, įtikinti, kad reikia ją atlikti.

Mes išaiškinome situaciją, kad jeigu yra beveik bendras noras dalyvauti saviūkiskaitoje, tačiau nėra praktikos, mokėjimo žinių, bent jau įmonės ūkinės veiklos pagrindų.

Tyrimai taip pat rodo silpną dirbančiųjų informavimą dėl įmonės einamosios veiklos. Kuo žemesnis lygis, tuo mažiau informacijos. Šioje srityje dar labai mažai kas padaryta. Visose elektrinėse, tikriausiai, ir visoje šalyje.

Šiandienos svarbiausia užduotis — mokėjimo deficito nugalėjimas. Reikia nuo stichinio dalyvavimo savivaldoje pereiti prie sistemos, valdymo mokyklos.

Valdymo patyrimą kaupti galima valdymo funkcijų išplėtimu, sudėtingumu, darbininkų aktyvumą sieti su gamybos efektyvumo užduočių didinimu. Kol kas nieks nepalygina savo darbo rezultatų su elektrinės darbo rezultatais. O ši priklausomybė pakeltų darbininkų aktyvumą, įtikintų visus dirbančiuosius, kad jie — šeimininkai gamyboje ir savo darbo vietoje.

Kelias vienas. Elektrinei perėjus prie naujo ūkininkavimo, tokia priklausomybė bus dalykiška, o savivalda — reali. Ūkiskaita — geriausia savivaldos mokykla.

Išspausdinus „T. A." laikraštyje Nr. 14, lapkričio mėn. 9 d. informaciją, gautą kadrų skyriuje, dėl susirinkimo, įvykusio Radiocheminėje laboratorijoje, redakcija gavo laiškus.

IŠSPAUSDINTOS MEDŽIAGOS PĖDSAKAIS

ATVIRKŠČIOJI DEMOKRATIJOS PUSĖ

„Sprendžia kolektyvas" — aiškiai, aštriai, laiko dvasia ir, atleiskite, tai tapo madinga. Partiniame komitete jau vedama statistika keliuose kolektyvuose pravesti rinkimai, kuo daugiau, tuo geriau. Džiugina! O ar gerai po visų šių rinkimų dirbamei Ar gaunami teigiami rezultatai. Tik kai kas demokratija pasinaudoja kaip nori. Ir štai, pasirodo straipsnelis „Sprendžia kolektyvas" — girdi, įvyko susirinkimas... Mes neži nome, kas rašė straipsnelį „Sprendžia kolektyvas", tačiau laboratorijoje faktinė reikalų padėtis jame iškreipta.

Štai jie, faktai: rugsėjo 15 d. išplėstiniame laboratorijos profsąjungos biuro posėdyje priimtas nutarimas: susirinkimas įvyks rugsėjo 26 d., darbotvarkėje: „Profsąjungos biuro ataskaita ir naujo profbiuro rinkimai".

Tačiau rugsėjo 19 d., po to 20 d. mažoji kolektyvo dalis, vadovaujama l. e. cecho viršininko p. V. Miršavkos, aktyviai palaikant cecho partorgui B. Filipovui ir nesuderinus su profbiuru ir RCHL administracija, nutaria susirinkimą pravesti rugsėjo 22 d., kurio darbotvarkėje: „Išreikštas nepasitikėjimas RCHL viršininke L. Durchisanova". Naujojo susirinkimo iniciatoriai suspėja apibėgti namuose ir įspėti visus dekretinėse, eilinėse atostogose, tik laboratorijos viršininkės kažkodėl neįspėja, o mes tai laikome numatytu iš anksto. Skubėjimas pravesti susirinkimą paaiškinamas tik vienu — cechui vadovauti Miršavkai beliko tik kelios dienos.

Susirinkime dalyvavo mažiau nei 50 proc. RCHL personalo, kurioje dirba 77 žmonės. Jis neturėjo teisės priimti sprendimą. Susirinkime nedalyvavo Radiocheminės laboratorijos viršininkas, kurio buvo svarstoma veikla — o straipsnelis „Taikiame atome" — pralšau, žiūrėkite, kaip demokratiška.

Moralinio-psichologinio klimato pagerinimui mes pasiūlėme RCHL padalinti į du nepriklausomus barus ir panaikinti viršininko pareigas. Kad sutrukdyti šio klausimo sprendimui, cecho prof. pirmininkas V. Nugaibekovas į cecho DKT posėdį pakvietė pusę laboratorijos, nors iš anksto buvo sutarta — išklausyti DKT po 5 žmones kiekvienos pusės. Rezultatas buvo pasiektas — vietoje dalykinio svarstymo, prasidėjo „turgus" su abipusiais priekaištais. Ir tuoj po to — žaibiškas DKT sprendimas: „... Radiocheminės laboratorijos struktūros pakeitimas neduos teigiamų pasikeitimų laboratorijos darbe ir neišspręs moralinio-psichologinio klimato problemos kolektyve". Tai štai kaip! Niekuo neargumentuota ir jokių paaiškinimų.

Šie faktai rodo, kad cheminiame ceche demokratinių pradų nebuvo ir nėra. II eilės cecho viršininko pavaduotojas V. Miršavka, vyresn. II eilės eksploatacijos inžinierius V. Nugaibekovas, partorgas B. Filipovas, DKT nariai S. Gogatovas, N. Evplanova „audringos" veiklos metų bėgyje nepadarė nė vieno žingsnio, kad suburti kolektyvą sudėtingu užduočių sprendimui, kurias reikia išspręsti ceche.

Mes dar kartą prašome (jau per laikraštį) profsąjunginę partinę organizacijas, DKT ir administraciją pateikti griežtą įvertinimą nurodytų draugų veiklai, reikiamai nukreipti visuomeninių organizacijų vadovus ir cheminio cecho administraciją įveikti susikaupusių prieštaravimų, cecho vadovybės iš tiesų demokratinių principų vystymu.

RCHL dieninės grupės kolektyvas
(viso 11 parašų)

Kreiptis į redakciją mane paskatino straipsnelis, pavadintas „Sprendžia kolektyvas", kuris buvo išspausdintas „Taikaus atomo" laikraštyje Nr. 14. Iki skausmo graudu ir skaudu dėl L. Durchisanovos ne tik man, bet ir tiems žmonėms, kurie kartu su ja dirbo daug metų.

Aš ją žinau seniai, kartu mokėmės Institute toje pačioje grupėje, dirbome kartu vienoje įmonėje. Tai geranoriškas, tikslo siekiantis žmogus, visada atsakingai žiūrintis į jai pavestą darbą. Daugiau dvidešimties metų mes dirbome gimininguose kombinato cechuose, darbų gimininguma nuolat būdavome kontakte. ITD ir laboratorijos kolektyve ji visada buvo autoritetu, didžiai gerbiama. Visada ieškodavo naujo darbe, pastoviai diegdavo tobulią metodiką, vandens-cheminio režimo gerinimo metodus. Tik padėka, joklų priekaištų.

O kiek padaryta gero laboratorijoje! Ji įrengta ir aprūpinta visu, kas reikalinga. Tik dirbk. Kiek atiduota jėgų personalo apmokymui. Juk įgudusių laborantų-chemikų laboratorijoje buvo mažai.

Kas žmones pažadino išreikšti nepasitikėjimą? Aš tvirtai įsitikinusi, kad nėra rimtų kaltinimų jos adresu. o juk smulkmenomis apkaltinti galima kiekvieną. Aš niekada nepatikėsiu, kad žmogus, sąžiningai atliekantis darbą, o jam būtų reiškiamas nepasitenkinimas, reikalavimas negalimo. Taip, Durchisanova reiklus žmogus. Juk nuo to, kaip organizuota cheminė kontrolė, priklauso įrengimų darbo saugumas ir patikimumas. Bet kuris neteisingai, nekokybiškai atliktas darbas, o tuo labiau neatlikta analizė, neaptiktas pažeidimas, būtinai pasirodys. O kas už visa tai atsakys, kolektyvas? Pirmoje eilėje — laboratorijos viršininkas. Suprantama, kodėl ji iš kiekvieno reikalauja reikalingo požiūrio atliekamoms pareigoms.

Kiek laiko jau cechas „verda", vis renka sau viršininką. Kaip Chazanovo intermedijoje... „O kas sekantis?"

Z. Panova
DO ir STS inžinierė

ŽINGSNIS LINK VERTYBIŲ

Šį rudenį beveik visuose didesniuose Lietuvos miestuose iškeltos tautinės vėliavos. Minios žmonių, tautinis pakilimas, širdingas žodis... Kažką panašaus norėta organizuoti ir Sniečkuje lapkričio 6 dieną. Deja... Ši diena daugeliui lietuvių tapo nuostabos, nesupratimo, net skausmo diena.

Tautinė vėliava mums — šventas dalykas. Tai atgimimo simbolis, tai mūsų ekonominis ir teisinis savarankiškumas, lietuvių kalbos valstybingumas. Deja, kiekvienas žingsnis link šių vertybių įgyvendinimo Sniečkuje sutinkamas šimtais „prieš". Prisiminkime požiūrį į „Gyvybės žiedo" akciją, nesibaigiančius ginčus dėl lietuvių kalbos, pasipriešinimą trečiojo bloko konservavimui. Ar turime teisę tokiomis aplinkybėmis kelti tautinę? Mūsų valdžios atstovai pasuko lengviausiu keliu. Be ilgo ir kantraus aiškinimo, be išankstinio žmogaus paruošimo ir nuteikimo. Šiuo atveju, turbūt, negalime kaltinti ir tos grupės jaunuolių, kurie jau tą patį lapkričio 6-osios vakarą, nuplėšė tautinę vėliavą. Prisiimkime kaltę sau, partiniai darbuotojai, valdžios atstovai, lektoriai, pedagogai ir visi tie, kurie galėjo, bet nepadarė nieko, kad padėti sniečkiečiams susiorientuoti sudėtinguose respublikos įvykiuose. Mūsų nuomone, tautinė vėliava turėtų plevėsuoti tik Lietuvai šventose ir brangiose istorinėse vietose.

Esame pasipiktinę pačiu „šventės" organizavimu ir pravedimu. Tokiai dienai žmonės ruošiasi savaitėmis, apgalvoja kiekvieną smulkmeną. Neaišku, kas vertė Vykdomąjį komitetą skubėti, viską surežisuoti per pusdienį. O ir žinia apie ruošiamą vėliavos iškėlimą sklido tik gandais. Papiktino Vykdomojo komiteto pirmininko „ištikimybė" savo pozicijai — keliant tautinę vėliavą nė žodžio lietuviškai.

Kas tai? Spektaklis, kuriame norėta įgyti populiarumą? Nenoras atsilikti nuo kitų, o gal net aplenkti, pvz.: Ignaliną? O gal galimybė parodyti prielankumą Sąjūdžiui?

Ar ne per greitai persitvarkė žmogus, kuris dar neseniai stengėsi sukliudyti „Gyvybės žiedo" akcijai, abejojo „žaliųjų" veiksmais?

Sakoma, neklysta tas, kas nedirba. Tačiau klaida klaidai nelygu. Nevalia žaisti nacionaliniais jausmais.

J. Puodžius,
G. Dūdėnas,
viso 18 parašų.

*** Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos sesija vienbalsiai priėmė įstatymą dėl lietuvių kalbos statuso, nacionalinė simbolika taip pat priimta valstybiniu statusu.**

Kadangi žmonės kreipėsi į laikraštį, mes laiškus parodėme A. Kulakovui ir A. Stelmachui, Šio pokalbio esmė tame, kad tai, būtent, ne sunkumai, su kuriais mes susiduriame demokratizavimo kelyje ir visur kalbame, kad šis perėjimas nebus lengvas. Kada šie sunkumai liečia kažką netiesioginiu būdu, mes vėl reikalaujame administracinio teisingumo garantijų.

Cecho vadovybė galėjo nepravesti referendumo, išreiškusio nepasitikėjimą laboratorijos viršininkui, o apsiriboti tarnybiniu pranešimu elektrinės vadovybei dėl rinkimų pravedimo būtinumo, sutinkamai „TSRS Valstybinio komiteto paaiškinimais dėl darbo" priedu prie 1988 m. balandžio mėn. TSRS Valstybinės įmonės įstatymų.

Rinkimai numatyti lapkričio 30 d. Stelmacho žodžiais tariant, Durchisanova — specialistas retos, stebinančios kvalifikacijos. Ar verta netekti tokio? Sprendžia visgi kolektyvas.

KAI NĖRA NORO...

Sniečkaus operatyvinis būrys užsirekomendavo konkrečiais ir naudingais darbais. Jo paslaugoms kreipiasi ne tik Sniečkuje, bet ir Ignalinos rajone. Visiems aišku, tikriausiai, kad operatyvinis būrys miestui reikalingas, apie jo darbą galima spręsti bent jau pagal pagerėjusią visuomeninę tvarką. Tačiau suvokti, kad operatyvinio būrio problemomis kažkas turi būti suinteresuotas, kol kas, kaip žinoma iš praktikos, pasirodo tai labai sudėtinga. Kodėl kažkas? Reikalas tame, kad aperatyvinis būrys apjungia VSV ir IAE komjaunuolius.

Dėl štabo patalpų klausimą šeip taip išsprendėme. Prisiglaudėme, kitaip nepasakysi, mokyklos Nr. 3 sporto salėje (vaikinams reikia būti sportiškais) du kartus į savaitę ir 1 kartą — pripučiamoje salėje. Tačiau jau nuo rudens, kada iškilo būtinybė užsiiminėti fizkultūra patalpoje, sporto sale naudotis mums atsakė: tikriausiai atsirado naudingesni nuomininkai.

Pagal galimybes, mes siūlome savo paslaugas, kurios galėtų suinteresuoti įvairias organizacijas, turinčias ryšį šio klausimo sprendimui. Tačiau jos tokios atrodo nereikšmingos, kad nieko nekviečia. Juk tam reikia įsipareigojimo, kad galėtum pakeisti įprastą gyvenimo ritmą. O kiti tiesiog numoja ranka, net klausyti nenori.

Ir gaunasi, kad, turint, nors ir neturtingą, sporto salių arsenalą, trijų kartų į savaitę užsiėmimų problemos operatyvinis būrys negali išspręsti. Viskas užrašyta, suplanuota. Galvoju, kad norint, tokią galimybę galima rasti.

Kitas reikalas, kai nėra noro...

M. Savickis
IAE komjaunimo komiteto sekretorius,
operatyvinio būrio narys

Redakcijos adresas: 234760, Lietuvos TSR Ignalinos rajonas, Sniečkus, Ignalinos atominė elektrinė tel. 29157. Laikraštis leidžiamas lietuvių ir rusų kalbomis trečiadieniais.

Iškiltoji spauda. Formatas A-3. Apimtis — 0,25 spaudos lanko. Tiražas 200. Užsakymo Nr. 1953 Rinko ir spaudė Utenos spaustuvės Svenčionių filialas: Svenčionys, Vilniaus 36/1. Telefonas 51214. Indeksas 67238.

Redaktorė O. BERIOZA